

WORLD PARROT TRUST

PsittaScene Autumn/hösten 2016
Översättning Lars Persson/Maria Rogstadius
www.parrots.org
sweden@parrots.org

INNEHÅLL

- 4 Meddelande från den exekutiva direktören - Jamie Gilardi
- 6 Anteckningar från en expedition - Äventyr under studier av de gulnackade amazonerna i Costa Rica och Nicaragua
- 10 Bevarandeäventyr - Berättelser från fältet
- 12 Om en dispyt - Halsbandsparakiter vs bengalvaran
- 14 Mindre gultofskakaduor - i Komodo National Park
- 20 Tillfångatagna i Bulgarien - många hjälper grå jako
- 21 Bokrecension - "Zack & Kiki's First Big Adventure"
- 22 PsittaNytt - Papegojnyheter och händelser - WPT-kontakter
- 24 Papegojor i det fria - Halsbandsparakit

PÅ OMSLAGET

Grå jako (*Psittacus erithacus*) som upplever sina första ögonblick av frihet efter att ha släppts i det fria i Uganda (2011).

Foto © Musiime Muramura

Grå jako och timnejako (*Psittacus timneh*) är välkända och mycket omtyckta fåglar men har blivit allt mera sällsynta i det fria. Ohållbar fångst för handel har lett till att många populationer har drivits till randen av utrotning. Den 2:a oktober 2016 röstade CITES för att flytta dem till Appendix I och därmed förbjuda internationell handel med vilda fåglar. Detta var en viktig milsten för det framtida bevarandet av dessa papegojor.

Se mer på **sidan 4, Meddelande från den exekutiva direktören.**

MEDDELANDE FRÅN DEN EXEKUTIVA DIREKTÖREN

Många blir ofta chockade av att höra att grå jako fångas i det fria för handel. Att exploatera vilda djur för att roa oss känns som något som hör förra århundradet till om inte ytterligare ett århundrade tillbaka. Men det händer fortfarande och för de som ännu inte hört det så är vi vid WPT lyckliga över att meddela den viktiga nyheten att den legala kommersiella handeln med vilda jako nu är till ända och hör till det förflutna.

Som läsare av PsittaScene är ni väl medvetna om att WPT har arbetat för jakopapegojornas status sedan tidigt 90-tal då vi stödde några av de första fältarbetena om denna art i det fria. Eftersom denna art var en av de mest exploaterade för handel, i vissa tider med mer än 50 000 fåglar per år, blev grå jako ett flaggskepp för vår kampanj att avsluta all handel med vilda fåglar till EU. Denna lag kom till stånd 2007 och reducerade kraftigt efterfrågan på jako och andra fåglar, men de handlades fortfarande i tiotusentals i import till Sydafrika, Mellanöstern och östra Asien.

Alltsedan denna EU-lag kom till stånd har vi fokuserat på att uppmuntra till ökade kontroller och konfiskering av illegala transporter, även till Europa. Dessa ansträngningar har minskat den illegala handeln det senaste årtiondet och har åstadkommit att fåglar kunnat återintroducerats i åtskilliga länder. Trots dessa viktiga bevarandeåtgärder har omfattande forskning och genomlysning av handeln senare år visat på dramatisk minskning av resterande fågelpopulationer och de ansträngningar som gjorts för att reglera och genomlysa handeln har varit otillräckliga för att hindra att dessa arter utsätts för överexploatering.

Vi har outtröttligt arbetat för att ta fram och samla viktig data om denna minskning och den ineffektiva kontrollen av handel. Vår direktör för Afrikaprogrammet Dr. Rowan Martin och vår handelsexpert Cristiana Senni har spenderat en stor del av gångna 5 år med att dokumentera fakta för att få ett slut på den legala handeln med jako. Gabon ledde uppropet och en majoritet av afrikanska stater följde det gabonesiska förslaget om fullt skydd under FNs CITES-konvention i oktober. Med kraftfullt stöd av EU, USA och många andra som delade denna uppfattning fick förslaget två tredjedelars majoritet vilket krävdes för beslut och med detta kan tiotusentals av dessa vilda papegojor ge en lättnadens suck.

Vi ger ett uppskattande tack till dessa länder för deras beredskap att rädda dessa fantastiska fåglar från att fullständigt försvinna...bara för att vi människor uppskattar dem så mycket. Vi är också många supportrar och samarbetspartners världen över ett tack skyldig, inkluderande de över 100 000 som var vänliga nog att underteckna petitioner som stödde detta stora steg framåt.

Vi kommer att delge mer information om detta betydelsefulla beslut och våra ansträngningar för det framtida bevarandet av dessa fåglar i PsittaScene och tills dess flyger jakopapegojorna säkrare genom Afrikas tropiska skogar!

James D. Gilardi,
WPT Exekutiv Direktör

ANTECKNINGAR FRÅN EN EXPEDITION

ÄVENTYR UNDER STUDIER AV DE GULNACKADE AMAZONERNA I COSTA RICA OCH NICARAGUA

Av Timothy F. Wright & Christine Dahlin

Blogg av Dominique Hellmich

DET TIDIGA MORGONLJUSET LETADE sig ner då jag gick längs spåret och lyssnade intensivt. Ovanför mig tornade en tropisk torr skog upp sig på ett jättelikt sätt. Träd hade planterats för 100 år sedan i raka linjer för att skugga kaffebuskarna som nu var övervuxna av klätterväxter.

Runt mig kunde jag se den taggiga rundade konturen av en släckt vulkans kaldera och ovanför mig reste sig en annan dödlig vulkan Casitas som fylldes med vatten 1998 efter den veckolånga orkanen Mitch som påverkade dess krater och sände en flodvåg av gyttja och sten nerför sluttningarna och utplånade två byar och dödade 2 000 människor.

Vädret var idag klart och risken för översvämningar eller lava var liten. Jag fortsatte min vandring och mina öron sållade kakafonin av fågel- och insektsljud runt mig och väntade på de genomträngande ropen från mina favoritpapegojer, de gulnackade amazonerna (*Amazona auropalliata*). Området tycktes vara ett mycket passande habitat med en utbredd mogen skog full med potentiell papegojförädlad och plats för bon. Men allt eftersom morgonen förflöt började jag frukta att detta skulle vara ännu en nicaraguansk plats utan papegojer.

Jag var på denna dramatiska plats den sista dagen under en sex veckors expedition till Costa Rica och Nicaragua som medlem i ett team som leddes tillsammans med Christine Dahlin, University of Pittsburgh i Johnstown (UPJ). Vårt mål var att dokumentera de geografiska mönstren hos den gulnackade amazonens kontakttrop, en papegoja som återfinns i de torra skogshabitaten längs stilla havs-sluttningarna i Centralamerika och södra Mexiko.

Detta arbete var en fortsättning på en studie som jag som ung student påbörjat 1994 i vilken jag beskrev de speciella mönstren i de gulnackade amazonernas kontakttrop och vilka jag beskrev som vokala dialekter. Fåglar på nattliga viloplats över hela Costa Rica använde kontakttrop på liknande sätt men ropen lät väldigt olika i tre dialekter.

Jag tillskrev dessa skillnader vokal inlärning av fåglar i olika regioner som lär sig kontakttrop från andra fåglar i samma region. När Chris år 2005 var utexaminerad student vid samma universitet som jag, New Mexico State University (NMSU), utvecklade vi åter en plan för en studie med en undersökning i Costa Rica som tillät oss utvärdera hur ropen kunde ändras med tid.

Vi fann en hög grad av stabilitet i dialekterna, dvs. fåglar i samma region använde samma typ av rop som de gjorde 1994 och med dialektskillnader på samma platser. Denna stabilitet och följande experimentella arbete av en annan av mina utexaminerade studenter Alejandro Salinas Melgoza bekräftade vidare betydelsen av inlärning och i att behålla kulturella traditioner.

I år, 2016, önskade vi ytterligare utveckla vår studie som påbörjades för 22 år sedan för att se vilka förändringar som kan ha inträffat under denna långa tidsperiod i Costa Rica. Vi önskade också utöka området rörande kulturell variation norrut och till de populationer som finns i närliggande Nicaragua. Slutligen önskade vi också utföra en omfattande undersökning av populationerna i dessa två länder, eftersom rapporter påvisat kraftigt minskande populationer på grund av habitatförlust och boplundring.

För att uppnå dessa mål samlade vi ihop två utomordentliga team. Ett leddes av Chris i Costa Rica och det bestod av nyligen utexaminerade UPJ-studenterna Alyssa Trimeloni och Molly Dupin samt Sophie Nazeri och Tom Lewis som deltog från Araprojektet för att leda populationsundersökningen. Det andra leddes av mig i Nicaragua och bestod av utexaminerade studenter från NMSU, nämligen Grace Smith Vidaurre och Dominique Hellmich samt Martín Lezama, en biolog från Nicaragua som hade årtal av erfarenhet i att arbeta med gulnackade amazoner i detta land.

Vad vi fann var både uppiggande och tillnyktrande. Vår undersökning om dialekter i Costa Rica visade en påtaglig stabilitet vad rör dialekter under lång tid. Fåglar på de flesta av platserna använde samma rop i stor utsträckning som de i min ursprungliga undersökning för 22 år sedan. Det fanns emellertid några intressanta undantag till detta grundläggande mönster som vi kommer att undersöka vidare med analyser de närmaste månaderna.

I Nicaragua fann vi att fåglar nära den södra gränsen använde rop som liknade de i närliggande Costa Rica, medan de i norr hade en annan dialekt. Den mest slående skillnaden var kanske på ön Ometepe mitt i Lake Nicaragua. Denna ovanliga ö består av två vulkaner, Maderas och Concepción, vilka förenas av en tunn strimma lågt träskliknande land. Vi fann här en ny dialekt som användes vid två viloplatser på Maderas och ytterligare en annan på två viloplatser på Concepción, endast 3 km bort. Med denna nya data visar vår studie nu en av de mest utförliga och tidsmässigt mest utsträckta studier som rör fåglars dialekter och visar på viktig kunskap i skapandet och bibehållandet av kulturella traditioner bland djur.

Mera sorgesamt är emellertid de låga antalen gulnackade amazoner vi påträffade under hela vår undersökning vilket visar på en snabb minskning i populationerna. Denna nedgång är bäst dokumenterad i Costa Rica där vi har räknat fåglar på många platser under vår senaste undersökning 2005. Jämförelser mellan dessa olika platser visar en generell tillbakagång på omkring 50 % under de senaste elva åren. Minskningen är mest alarmerande i Nicaragua där papegojor saknas på många platser där vår kollega Martín tidigare har observerat friska om än små populationer.

Vi har redan kommunicerat våra resultat från denna undersökning till "International Union for the Conservation of Nature" (IUCN) så att de kan användas i deras arbeten med bevarande av denna art. Vi tror att vår data om allvarliga minskningar i populationerna i de tidigare rika förekomsterna i Nicaragua och Costa Rica kan förmå myndigheter att ändra denna arts status från sårbar till starkt hotad. Medan denna ändring innebär dåliga nyheter för denna karismatiska art är det vårt hopp att det kommer att motivera en ökad förståelse för bevarandet och för ansträngningarna att förbättra situationen.

För egen del slutade min sista dag i denna fältarbetsresa med positiva tecken. Just då jag började packa ner min inspelningsutrustning hörde jag på avstånd ljud som jag väntat på, nämligen från ett par gulnackade amazoners rop.

Jag lokaliserade ljuden och började rusa mot dessa genom klättrväxter, högt gräs och mellan kaffebuskar. Då jag kom nära nog satte jag på utrustningen och började spela in deras rop och registrerade noggrant då deras rop övergick till duetter.

Jag igenkände kontakttropen som liknade de som vi hade registrerat på två av de närliggande vulkanerna vilket bekräftade att vi funnit en ny vokal dialekt, denna begränsad till det nordvästra

hörnet av Nicaragua. Jag såg också att detta par var i sällskap med ett annat tyst amazonpar. Jag såg att detta par saknade de gula nackfjädrarna som är typiska för vuxna och detta tydde på att det rörde sig om ungar till det högljudda paret. Dessa lyckliga nyheter kompenserade lite faktumet att varken Grace eller Dominique hade hört några livstecken från gulnackade amazoner på andra ställen i kalderan denna morgon.

Såsom med de flesta andra platser i Nicaragua så fanns färre fåglar än vad som kan finnas i tillgängliga habitat. Det var en slutlig påminnelse om att om vi önskar höra ropen från dessa fantastiska fåglar genom den tropiska torra skogen i framtiden så krävs en omedelbar aktion för att skydda kvarvarande populationer.

Bilaga:

Costa Rica-teamet vid Liberia Hotel: från vänster Tim Wright, Chris Dahlin, Sophie Nazeri, Molly Dupin, Tom Lewis, Alyssa Trimeloni och Sam Williams.

GULNACKAD AMAZONPAPEGOJA (AMAZONA AUROPALLIATA)

Världspopulation: 10 000 – 50 000

Var de finns:

A.a. auropalliata: Stilla havs-sluttningarna från Oaxaca, Mexiko till nordvästra Costa Rica

A.a. parvipes: Mosquitia, Honduras och nordöstra Nicaragua

A.a. caribaea: Bay Islands, Honduras

En omfattande minskning av de gulnackade amazonernas populationer har skett i hela området genom boplundring, fångst för handel och habitatförlust.

Om författarna

Timothy F. Wright, PhD, studerar papegojors beteenden och utveckling från platser i fält i Centralamerika och hans arbetsplats är vid New Mexico State University där han är professor i biologi. Han är författare tillsammans med Cathy Toft i *Parrots of the Wild: A Natural History of the World's Most Captivating Birds*.

Christine Dahlin, PhD, studerar papegojors och andra fåglars kommunikation samt ekologibaserade frågor i Costa Rica men också på platser i Pennsylvania. Hennes arbetsplats är vid University of Pittsburgh i Johnstown där hon är assisterande professor. Hon kan ofta ses ledande sina studenter i skogsterräng på jakt efter fåglar och djur.

BERÄTTELSE FRÅN FÄLTET

BEVARANDEÄVENTYR

Läs ett intressant artikelutdrag skrivet av en medlem av UPJs forskningsteam Dominique Hellmich.

Tim Wright och Christine Dahlin och deras team fick uppleva många äventyr på sin expedition och fick lära sig mycket om papegojors beteenden, bevarande och livet i tropikerna. Det följande är ett utdrag från deras bloggar skrivna för University of Pittsburgh at Johnstowns (UPJ) webbplats, som kan hittas på: upj.pitt.edu/en/about-us/faculty-blogs.

DOMINIQUE HELLMICH, 7/1/16

5 på morgonen: till vänster om mig så knattrar en motorcykel längs vägen; på avstånd ropar en tupp oavbrutet. Då plötsligt lysas den klara morgonhimlen upp av briljanta gula färger då en trio gulnackade amazoner lyfter och deras frenetiska och flaxande vingslag avspeglar min förhöjda puls.

Med ett korus av högljudda skrik så slår de sig ned i närliggande trätoppar och jag riktar min mikrofon i deras riktning och samlar ivrigt in deras ljud på samma sätt som man fångar fjärilar i en håv. Inom några minuter kommer ytterligare ett dussin fåglar och de förmedlar ljuva duetter mellan par eller skriker de ut kontaktrap då de förbereder sig för dagens turer runt ön. Denna upphetsning orsakad av dessa karismatiska fåglars vitalitet dessa tidiga morgontimmar har verkligen gjort det värt att stiga upp så tidigt.

OMATEPE ISLAND, NICARAGUA.

Som om dessa tvillingvulkaner i mitten av Centralamerikas största sjö inte var imponerande nog så inrymmer ön den anmärkningsvärd population av den hotade amazonen. Faktum är att vi fann fler fåglar här än på varje annan plats längs Nicaraguas pacifiska kust vilket kändes som en lättnad för vårt demoraliserade team. Under tidigare vecka hade vi varit lyckosamma att finna 5-6 fåglar vid varje lokal. Vi vet inte om detta var på grund av vår orealistiskt tidiga rekognosering eller helt enkelt beroende på att det finns få fåglar. Det mest troliga var en kombination av båda eftersom trycket rörande plundring på den långlivade och ikoniska fågel kvarstår som extremt hög i hela landet.

På Omatepe - bland semesteranläggningar längs stränderna, ox-ryttare och fler farthinder än som kan ses vara realistiskt nödvändiga kunde vi inte endast finna våra amazoner utan vi fann att de hade nya och intressanta dialekter som vi inte observerat tidigare i andra delar av Nicaragua. Tidigare rapporter om osynkroniserade häckningsscheman för fåglar på de olika sidorna av ön, vilket motsvarar de två vulkanerna Concepcion och Maderas, tycktes avspegla sig i våra fynd avseende olika dialekter för varje region.

Då jag tittar upp emot den allt mera lugna viloplatsen under den stigande solen känner jag ett lugn och tillfredsställelse. Alltsedan jag satte mina fötter på ön Omatepe har den för mig visat sig vara först i flera avseenden. Det var första gången jag lyckades spela in det önskade antalet fåglar och deras rop. Det var första gången jag såg en man rida på en ox. Det var första gången vi faktiskt insåg att vår rådgivare faktiskt var en lokal legend, Chico Largo. Det var första gången jag åt den lokala frukten momones.

Och den första gången jag har sett flockar med vilda gulnackade amazoner och jag kände ett svagt hopp för deras framtid.

Vår lokale guide Norlan berättade för oss att plundring av bon fortfarande förekommer på ön. Kanske ser vi just nu fåglar som är koncentrerade till ett relativt litet område vilket leder till ökad exponering och kontakt med människor. Men jag väljer bort det negativa och uppskattar faktumet att Omatepe Island bidrog till en ny och bättre erfarenhet i Nicaragua.

DET KOMMER FLER BERÄTTELSE I FRAMTIDA NUMMER AV PSITTASCENE!

Papegojkalendern för 2017 kan köpas för stöd av papegojor - www.parrots.org

OM EN DISPYT

Copyright © Ganesh H Shankar

Vinnare 2016, "Natural History Museum Wildlife Photographer of the Year": Birds
Photographed at Bharatpur Wildlife Sanctuary, India.

"Parakiterna var inte imponerade. De hade återvänt till sitt bo för att finna att en bengalvaran (Varanus bengalensis) hade bosatt sig där. Fåglarna satte genast igång med att försöka avhysa ockupanten genom att bita och hänga i svansen på varanen.

Halsbandsparakiter (Psittacula krameri) är intelligenta fåglar som vanligen har bon i små hålor för att bättre skydda dem från rovdjur. Varaner är bra klättrare, särskilt de yngre som söker trygghet i träden. De lever av allt från små ryggradslösa djur till grodor, fåglar och små däggdjur samt ägg.

Vad hände sedan? Din gissning är så god som min!"

OM FOTOGRAFEN:

Ganesh har fotograferat i naturen under två årtionden. Han fokuserar för närvarande på kreativa och artistiska uttryck på föremål i naturen. Se mer av hans arbete på: www.naturelyrics.com

GULTOFSKAKADUOR

MINDRE GULTOFSKAKADUOR I KOMODO NATIONAL PARK

Artikel och foton © Oka Dwi Prihatmoko, DVM

Komodo-ön är ett torrt och kuperat område. Det är en del av Små Sundaöarna, en kedja av Indonesiska öar som består av rostfärgade vulkaniska kullar, grässlätter och skogar. De kringliggande vattnen med sjögräsbäddar, mangrovebuskage och korallrev är rika på liv. För att skydda dem etablerades Komodo National Park (KNP) år 1980.

KNPs främsta uppgift är att skydda den sårbara komodovaranen, men till följd finner en annan extremt ovanlig art fristad i parken: en underart av den mindre gultofskakaduan (Cacatua sulphurea parvula), en fågel i ungefär samma storlek som en större duva, med uppseendeväckande vit fjäderdräkt och lysande gula fjädrar i tofsen och på kinderna.

Som det verkar har KNP den största populationen av mindre gultofskakaduur. Kontinuerlig bevakning av arten på Komodo är nödvändig för att säkerställa populationens stabilitet där. Det var det som tog mig till Komodoön i mitten av april 2016 - att kartlägga populationen av mindre gultofskakaduur i parken och omgivande områden, att identifiera hot som skulle kunna påverka deras överlevnad samt att leta efter boplatser.

Guiderna och jag valde ut flera byar som är känt bra för iakttagelser för att kartlägga. Vi besökte även flera områden på den närläggna ön Flores - byarna Warloka, Tebedo och Dao - då vi hört talas om iakttagelser i de områdena. Det var i slutet av regnperioden och skogarna och savannerna var fortfarande gröna. Mangrovefrukter, tamarind och annonasfrukter fanns överallt. Det visade sig vara utmanande att undersöka området till fots: de regnmättade mangroveområdena och gyttjiga strandremsorna var ett uthållighetsprov.

LOH LIANG

Vår första anhalt var Loh Liang, den primära landstigningsplatsen på Komodo. Vildmandel, gebangpalmer, tamarind, amonas, Indisk jujubär och ketapang dominerar där landskapet - alltihop potentiella vilo- och födoträd för våra snövita fåglar. Vi påbörjade vårt sökande med stora förhoppningar.

Med början kl 5.45 på morgonen av den första dagen besökte vi Sulphurea Hill som låg 500 meter från kajen. Vi belönades med kakadueljud strax därefter. Vi såg två mellanstora flockar i toppen av massiva 30 meter höga mandel- och tamarindträd på den östra sidan av kullen, och mindre flockar på den andra sidan. De karismatiska fåglarna satt och putsade och solade sig medan de pratade med varandra. Det var en underbar syn att se. Efter ungefär 20 minuter flög de iväg och vi vandrade vidare.

Senare, inte långt från Banu Nggulung, hörde vi fler rop. Efter lite sökande upptäckte vi sex stycken som satt högt upp i ett mandelträd, i skuggan av den nu heta solen.

Klockan 14 påbörjade vi den långa vandringen till en känd plats, Rudolf Hill. Ungefär 2 km från kajen signalerade kakaduorna att de sett oss komma - fyra stycken satt i ett tamarindträd och larmade. Då upptäckte vår skogvaktare ett helt annat djur - en kobra som långsamt slingrade sig in i ett trähål i tamarindträdet för att gömma sig. Vi tittade med fascination på hur den försvann, men mötet lämnade oss med blandade känslor då ormarna äter kakaduornas ungar och ägg.

Vi hittade fyra andra kakaduor nära kullen. Från toppen såg vi hur två av dem jagades av ett annat rovdjur, en brahmingglada. De svepte ner för kullen mot de lägre skogarna, med rovfågeln tätt efter. De hann precis undan.

Efter att ha vandrat till några fler områden hade vi vår sammanräkning i Loh Liang-dalen: 71 kakaduor, en bra start på kartläggningen.

LOH LAWI

Längs med kanten av Loh Lawi-dalen finns smala mangroveskogar och ännu smalare stränder. Bortom skogarna finns breda områden av gytjtiga stränder. När vi väl kom dit hade marken torkat efter de kraftiga skyfallen så vandringen var nu mycket enklare. Det finns en stig till den djupa och täta skogen bortom som användas av Komodo-byborna men under de flesta av våra vandringar var vi tvungna att rensa nya leder.

Nästan omedelbart såg vi två kakaduor som satt i ett dött träd och skrek. Vi såg också en avlägsen flock vita fåglar, totalt sjutton, i gebang-trädtopparna. Men när vi kom närmare blev vi lite besvikna - de visade sig vara svartvita kejsarduor, en liknande art. Från och med då var vi tvungna att vara försiktiga så vi inte blandade ihop dem med kakaduorna.

Loh Lawi och Loh Sebita är två av Komodo-bybornas favoritplatser för säsongsbunden skörd av tamarind och amonasfrukter. Skördeaktiviteterna verkar inte störa kakaduorna som bor där. Tack och lov verkar det inte heller förekomma boplundring, då byborna regelbundet kollar av skogsvakter.

LOH SEBITA

Fler kakadueiakttagelser skulle komma. Vi förtöjde båten vid Loh Sebitas kaj precis när en flock flög från mangroven. De flög upp och över och landade sedan, gömda bland trädtopparna, och åt av frukterna. Vi blev glada när vi senare upptäckte tre boplatser i området.

Mitt i letandet blev vi hastigt påmindna om att vi måste vara försiktiga hela tiden: ett aktivt ödlebo, 4 meter i diameter gjort av jord, sand och pinnar, fanns mitt i skogen. Vi höll ögonen öppna för komodovaraner - tack och lov dök ingen upp.

Längre fram upptäckte vi 15 kakaduor och sju boplatser i gebangpalmer.

Och, vad mer var: vi misstänkte att en var aktiv eftersom parning hade observerats där! Tyvärr var de goda nyheterna dämpade; några av de andra gebangpalmerna verkade brända från eldar som uppstår varje augusti och september. Detta är ett potentiellt hot mot kakaduorna, då gebangpalmerna är favoritträden för boplatser.

Vi bestämde oss för att stanna en natt på skogsvaktsstationen i Loh Sebita för att se var kakaduorna tog vägen tidigt på morgonen. Nästa dag hörde vi rop inifrån mangroveskogarna, plötsligt flög sedan 30 kakaduor ut i ett stort vitt moln. Fåglarna delade upp sig i flera grupper, några av dem flög mot mangroven och andra gled in i det sekundära skogsområdet. Vilket tillfälle! Det innebar att vi sett totalt 67 kakaduor i Loh Lawi och Loh Sebita.

RINCA OCH BERO ISLANDS

Byn på den lilla ön Rinca har en befolkning på 3000 personer, mestadels fiskare. Men det finns över ett dussin vilda kakaduor där, också: under regnperioden kan de ses i skogspartiet bakom den lokala skolan. Men när torrsäsongen kommer, kan de ofta hittas inne i byn, till synes helt oberörda av mönjiskor, ätandes moringafrön som planteras vitt och brett av byborna.

Skogsvaktaren i Rinco förslög att vi närmast resten till ön Bero, som han tror har den största populationen - över ett hundra fåglar. Ön ligger i den södra delen av Komodos nationalpark. För att ta oss dit var vi tvungna att passera mellan öarna Rinca och Flores, där vattnet kan vara bedrägligt. Endast erfarna kaptener med sjövärdiga fartyg kan navigera Moro-sundet. Vi tog oss över utan några olyckor, men fåglarna får det att se enklare ut: små flockar kakaduor flyger dagligen mellan Beros, Flores och Rinca.

På Bero är många av mangroveträden stora och det finns många trädhålor som skulle kunna användas av kakaduor. I ett av träden hittade jag avslöjande bevis på boplatser: mjuka vita fläddor inne i ett hål 50 cm djupt, men dess invånare hade sedan länge övergivit hålet.

Vidare resultat var blandade: i byarna Soknar, Lenteng, Warloka och Tebeda flög kakaduorna antingen över området utan att stanna, eller sågs inte alls. I byn Golomori fick vi lita på information från viltskyddspersonal om en population på 69 fåglar.

När vi väl hade avslutat våra vandringar fick vi goda nyheter: sedan 2010 har nationalparksmyndigheterna lett pågående undersökningar om de mindre gultofskakaduorna på Komodo och enligt deras förteckning ökar populationen varje år. Förra året (2015) räknade de 695 fåglar; som jämförelse räknade de år 2010 558 kakaduor. Vid sidan av populationsökningen har områdesstorleksändringar också skett, kanske till följd av savannbränder i vissa områden och tillgänglig föda och skydd i andra. Ett exempel är ön Bero, där personalen 2002 endast såg tjugosex kakaduor. Men sedan 2010 verkar det som om ön börjat bli en favoritplats för dessa vackra fåglar.

Vi var nöjda med att dra slutsatsen att populationen av mindre gultofskakaduor i Komodos nationalparksområde fortfarande är vid god hälsa, men det är en osäker situation: de är fortfarande i allra högsta grad i risk från farorna som finns på ön. Direkta hot mot fåglarna inkluderar unga komodovaraner och ormar som klättrar in i bihålorna för att ta ungar, och savannbränder. På Rinca har krabmakakerna börjat tävla om frukt men är ännu inte ett hot.

Parkmyndigheterna har också tagit itu med hjorttjuvjägare under senare år, men tack och lov finns det inget som tyder på att jägarna också tar kakaduor.

KNPS myndigheter fokuserar främst på att skydda fåglarnas habitat och låta kakaduorna föröka sig naturligt. Vi höll med om att arten också skulle tjäna på installationen av fågelholkar för att främja häckning och även återplantering av områden som förstörs av eld. En sak är säker: de mindre gultofskakaduorna kommer troligtvis alltid behöva skydd på alla öar där de förekommer, men som tur är verkar de ha stadigt fotfäste på den här.

MINDRE GULTOFSKAKADUA (CACATUA SULPHUREA)

Världspopulation: <1,000

I Indonesien är de mindre gultofskakaduorna hotade av ohållbart utnyttjande för den illegala viltfågelhandeln, samt habitatförlust och övergång till jordbruk.

Utsträckning:

C. s. sulphurea: Sulawesi

C. s. parvula: Nusa Penida, Bali, Lombok, Sumbawa, Komodo och öarna mellan Flores, Alor och Timor

C. s. citrinocristata: Sumba Island

C. s. abbotti: Masalembu Islands, East Java Province

OM FÖRFATTAREN

Oka Dwi Prihatmoko, DVM

WPT Indonesia Program Coordinator - WPTs programkoordinator för Indonesien

Oka Dwi Prihatmoko's erfarenhet som veterinär inkluderar arbete med diverse bevarandeorganisationer på flera öar i Indonesien för att övervaka fågelinfluensa bland vilda fåglar, populationskartläggningar, boplatsskydd och återintroduktion.

Under hans år på en klinik för små och exotiska djur, och som zooveterinär vid Bali Safari and Marine Park, arbetade han nära ädelpapegojor, loris och lorikiter, och gultofskakaduor, palmkakaduor och moluckkakaduor.

Oka arbetade som chefsredaktör för den digitala tidningen Biodivesitas Indonesia, har skrivit populära artiklar om vildliv, resor och äventyr och har arbetat som freelans-guide för Indonesia Ecotourism Network, nu senast med Birding Indonesia.

Oka ansluter sig till WPTs Indonesien-grupp för att spåra, hitta och övervaka vilda och återsläppta papegojor, säkerställa framgångsrik rehabilitering av konfiskerade fåglar, och för att utveckla och driva projekt som överses av World Parrot Trust i Indonesien.

TILLFÅNGATAGNA I BULGARIEN

MÅNGA HJÄLPER GRÅ JAKO

WPTs handelsexpert Christiana Senni rapporterar att förra februari beslagtogs ett parti grå jako (*Psittacus erithacus*) i norra Bulgarien. De togs till Lovech och Stara Zagora Zoos i väntan på ett

beslut av landets domstol. Beslagtagningen bekräftades och papegojorna överlämnades till WPT för vidare rehabilitation och återsläpp till det vilda. Dr Melinda de Mul från Central Veterinäre Clinic i Sofia undersökte alla papegojorna, behandlade dem och ringmärkte med WPT-kodade fotringar och microchip.

För att säkerställa fåglarnas reintroduction slog sig WPT ihop sig med Le Biome i Toulouse, Frankrike, som är ett räddnings- och bevarandeprojekt. Organisationen erbjöd sig ta hand om papegojorna tills det är möjligt att återsläppa dem till det vilda i något av deras Afrikanska hemländer. Den 27:e juli transporterades tjugosex grå jako till Sofia där de togs ombord ett Lufthansa-flyg till Frankfurt och sedan vidare till Toulouse. De har nu funnit sig tillrätta i deras nya hem.

WPT är djupt tacksamma för stöder från CITES Management Authority of Bulgaria, Dr. Melinda de Mul, Jérôme Pensu of Le Biome, Svilen Stamatov of Bulgarian Animal Transport, Lovech och Stara Zagora Zoos, Zeleni Balkani, volontär Francisco Acedo, och Lufthansa Cargo, som mycket generöst transporterade fåglarna utan kostnad.

BILDTEXTER

Ovan vänster och höger: Ombordstigning för flygresor över Europa.

Nedan: Några av fåglarna finner sig tillrätta i sin nya voljär efter ankomsten till Frankrike.

BOKRECENSION:

ZACK & KIKI'S FIRST BIG ADVENTURE ("ZACK & KIKIS FÖRSTA STORA ÄVENTYR")

DEN STORA FLYKTEN

Författare: Nikki Buxton

Illustrationer: Karin Harvey

Recenserad av: Desi Milpacher, WPT Publications Editor

Vid första anblick verkar boken komisk och ungdomlig. Men nästan omedelbart kastas läsaren in i viltfågelhandelns dystra värld efter två vettskrämda ynglingar tillfångatas från en vild gulkindad amazons bohåla. Resten av historien är växelvis barnlik och djupt obehaglig.

De glada illustrationerna gör berättandet av en sådan obehaglig historia lättare, en historia som tack och lov har ett lyckligt slut. Den tjänar likväl som en viktig påminnelse om allvaret med vilthandeln och en försiktig förmaning till människor unga som gamla att aldrig ge upp under motgång.

En del av vinsten från försäljningen av denna bok går till papegojbevarandeprojekt med Belize Bird Rescue.

Köp ditt exemplar från: belizebirdrescue.org/zack

OM FÖRFATTAREN

Nikki Buxton är Founding Director vid Belize Bird Rescue. Även om centret arbetar med alla inhemska fågelarter så kommer hennes passion alltid att vara papegojor.

OM BELIZE BIRD RESCUE

Belize Bird Rescue är ett fågelrehabiliteringscenter och fågelskyddsanläggning vars uppgift är att uppmuntra empati för och medvetenhet om vikten att bevara inhemska fågelarter genom utbildning, bevarandearbete, upprätthållande och rehabilitering. Läs mer på: belizebirdrescue.org

PSITTANYTT

VÄRLDENS ENDA ALPINA PAPEGOJA HOTAS AV UTROTNING

Kean (Nestor notabilis), världens enda bergslevande papegoja, hotas av utrotning i sitt inhemska Nya Zeeland. Fåglarna som hatas av vissa Nya Zeeländare och älskas av andra, kan endast hittas i bergen på den södra ön. Efter år av övervakning slår bevarandearbetare larm om deras populationsantal, som tror vara så lågt som 1000. Kea Conservation Trust upptäckte nyligen att två tredjedelar av ungarna dör innan de blir flygga, då de tas av hermeliner, råttor och pungråttor. Tamsin Orr-Walker, ordförande för Kea Conservation Trust, säger: "En av de mest intressanta sakerna med kea är att de är en av få vilda arter som söker upp människor. Det är riktigt sällsynt, och det är den nyfikenheten som leder till problem eftersom många av sätten människor interagerar med keorna hotar deras överlevnad.

Dessa hot inkluderar introducerade arter, blyförgiftning från gamla alpbostäder och interaktioner med människor. Utbildningsprogram har hjälpt mycket vad gäller att sprida medvetenhet om fåglarna, men det finns fortfarande mycket att göra.

Läs mer online: tinyurl.com/keaparrot

FORSKARE TAR EN FÖRSTA BILD AV ETT NATTPAPEGOJBO - MEN VEM ÅT ÄGGEN?

År 2013 återupptäcktes en fågel som inte hade setts till på 75 år: nattpapegojan (Pezoporus occidentalis). Tills den kvällen trodde man att den var utdöd i det vilda, men nyligen upptäckte och fotograferade ekologen Dr Steve Murphy något annat mycket signifikant: ett bo med två ägg. Det var första gången sedan 1880-talet som någon hade sett ett aktivt bo tillhörande en nattpapegoja, och det väckte förhoppningar om återhämtande. Tyvärr blev det inte så. En vecka senare upptäckte Dr Murphy att boet hade blivit plundrat, med nästan inga ledtrådar att gå efter. Murphy hade några gissningar om vad som hänt, men inget konkret. DNA-prov på några äggfragment avslöjade till slut boven i dramat: en king brown snake (översättarens notering: en ormart som verkar sakna svenskt namn, *Pseudechis australis*).

Trots besvikelsen så fortsätter kartläggningen av den gäckande fågeln. En fältresa tidigare i år i Bush Heritage's Pullen Reserve avslöjade ny information. "Hela syftet här är att försöka återhämta nattpapegojorna," sa Dr Murphy. "Och det kan du bara göra om du vet var de tillbringar sin tid med att äta och således var du bör investera pengar i att behålla deras habitat."

Läs mer online: tinyurl.com/nightparrotnest

MIKE GAMMOND

Det är med stor sorg som Rosemary Low rapporterar Mike Gammonds bortgång följande långvarig sjukdom. Mike var Rosemarys assistentkurator vid Loro Parque och Palmitos Parl, 1987-1994. Han var, noterar hon, den mest hårt arbetande och dedikerade personen bland personalen. Från 1994 fram till 2014 var han kurator för Birds Kingdom i Bahrain. Enligt Rosemaeu var det en enastående samling papegojor och andra fåglar med fler än ett hundra olika arter; den var tidigare en privat samling men öppnade för allmänheten 2013. Avelsframgångar såsom med palmkakaduor och hyacintaror var flertaliga.

Mike kommer även minnas av sina kolleger i marinkåren och för sitt mod under Falklandskriget. Kondoleanser går till hans mor och familj.

WPTS PARTNER I ARABEVARANDE HEDRAS

Ecuadors Fundación Pro-Bosque har mycket att vara stolt över vad gäller allt arbete det har åstadkommit, men nu finns det mer att fira: de har vunnit Green Latin America Prize för sitt projekt "Restoration of Dry Forest in the Cerro Blanco Protected Forest" ("Återskapning av torr skog i den skyddade skogen Cerro Blanco"), vilket var ett av 1407 projekt från totalt tjugofem länder i regionen. USA och Spanien bara de var nominerade för 10 olika kategorier i år. Pro-Bosque tävlade mot 57 andra projekt i kategorin "Skogar och flora" och valdes ut som en av tre finalister som inkluderade projekt från Peru och Colombia. Priserna är signifikanta: i bevarandekretsar ses de som "miljöns Oscars". Pro-Bosque Bill tacka World Parrot Trist för allt stöd, vilket hjälpte till att göra detta erkännande möjligt.

Under tiden försätter organisationen sitt goda arbete: nyligen, i samarbete med Jambelí Rescue Foundation, återsläpptes totalt fem större soldataror (*Ara ambiguus*) ut i det vilda efter en tid i en försläppsvoljär. Tre har hållit ihop som en flock i närheten av matstationerna, även om en flög iväg och togs sedan tillbaka för att vara med de andra. Organisationen är hoppfull att det kan stärka den vilda populationen med minst sex aror, som besökte försläppsvoljären där arorna hölls förra året.

Följ Pro-Bosque på Facebook: facebook.com/fundacion.probosque

MÖJLIGHETER

ECHO OCH ARA - ROP EFTER VOLONTÄRER

WPTs partners Echo och Araprojektet utför viktigt arbete för papegojor, i Bonaire respektive Costa Rica, och de behöver alltid hjälp från volontärer! Om du har tid över, ta en titt på deras pågående möjligheter genom länkarna nedan och se om du skulle passa in.

Voluntärarbete med Echo: echobonaire.org/volunteer

Voluntärarbete med Araprojektet, The Ara Project: thearaproject.org

BELIZE BIRD RESCUE

Letar du efter en chans att få arbete med papegojor i Belize? Belize Bird Rescue letar efter praktikanter och volontärer som är passionerade om djurliv och vill använda sina kunskaper till att hjälpa till att återföra vilda fåglar dit de hör hemma. Belize Bird Rescue är en ideell räddnings-rehabiliterings- och återsläppscenter för inhemska arter i Belize. Kontakta dem för att lära mer och få reda på vad du kan göra för att hålla fåglarna flygande i det fria:

belizebirdrescue@gmail.com

belizebirdrescue.com

Läs tidigare utgåvor på: Psittascene.org

Engelska, holländska, tyska, italienska, portugisiska, spanska och svenska

PAPEGOJOR I DET VILDA

HALSBANDSPARAKIT (PSITTACULA KRAMERI)

En vild halsbandsparakit slåss med en bengalvaran (*Varanus bengalensis*) i ett tappert försök att skrämma bort ödlan.

Fotograferad i Bharatpur Wildlife Sanctuary i Indien, hem till kartlagda 366 fågelarter, 379 växtarter, 50 fiskarter, 13 ormarter, 5 ödlearter, 7 amfibiearter, 7 vattensköldpaddsorter och en mängd andra ryggradslösa djur.

Se mer på sidan 12, Om en dispyt.

© Ganesh H. Shankar, Photographer
